

Sikkim Public Service Commission

Main Written Examination for the Post of Assistant Professor for Sikkim Institute of Higher Nyingma Studies under Education Department

PAPER II

TIBETAN GRAMMAR & POETRY

Time allowed: 3.00

Maximum Marks: 200

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Read the instructions carefully before answering the questions: -

- 1. IMMEDIATELY AFTER THE COMMENCEMENT OF THE EXAMINATION, YOU SHOULD CHECK THAT THIS BOOKLET DOES NOT HAVE ANY UNPRINTED, TORN OR MISSING PAGES OR ITEMS. IF SO, GET IT REPLACED BY A COMPLETE TEST BOOKLET.**
- 2. Please note that it is the candidate's responsibility to fill in the Roll Number carefully without any omission or discrepancy at the appropriate places in the ANSWER SHEET. Any omission/discrepancy will render the Answer Sheet liable for rejection.**
- 3. Do not write anything else on the Answer Sheet except the required information.**
- 4. This Paper is divided into Part I, Part II and Part III. All the parts are compulsory.**
- 5. The total marks for this paper is 200.**
- 6. After you have completed filling in all your responses on the Answer Sheet and the examination has concluded, you should hand over the Answer Sheet to the Invigilator only. You are permitted to take with you the Test Booklet.**

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

SUBJECT: TIBETAN GRAMMAR & POETRY

Time: 3 hours

200 Marks

PART I TIBETAN GRAMMAR & POETRY (སྐྱུ་རྩུ་བ།

རྟགས་འཇུག་དང་སྟོན་པ།)

100 Marks

༡༽ གཤམ་གསལ་རྩི་བ་བདུན་ལས་ལྔ་ལ་ལན་གྱིས། རྩི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 5x10= 50 Marks

- ༡ སྐྱུ་བཅུ་པའི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན། དེ་དག་གིས་པའི་དགོ་མཚན་གང་དག་ཡོད་དམ།
- ༢ རྟགས་འཇུག་གི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་གང་དག་ཡིན་པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་དག་གིས་པའི་ལན་ཡོད་མི་སྲིད།
- ༣ ཐོན་མིའི་ཞལ་ལུང་ནས་ངག་ཐམས་ཅད་ནས་དབྱེ་བརྒྱུད་དུ་འདུ་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གྱིས།
- ༤ སྟོན་པ་གི་མེ་ལོང་གི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་གང་དག་ཡིན་ནམ། དེ་དག་སྐྱུང་བའི་དགོས་པ་གསལ་བར་གྱིས།
- ༥ སྐྱུ་རྩུ་དང་དོན་རྒྱན་གཉིས་སོ་སོའི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བརྗོད་རེ་རེ་གྱིས།
- ༦ སྟོན་པ་གི་སྐྱོན་སེལ་ངེ་ཅམ་ཡོད་དམ། དེ་དག་ངོས་བརྗོད་ནས་གང་རུང་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་གྱིས།
- ༧ རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་གྱི་གོ་དོན་དང་གཉིས་ལ་དཔེར་བརྗོད་རེ་རེ་གྱིས།

༢༽ གཤམ་གསལ་རྩི་བ་བདུན་ལས་ལྔ་ལ་ལན་གྱིས། རྩི་བ་རེར་ཨང་ ༦ རེ་ཡོད། 5x6= 30 Marks

- ༡ མཚོན་བརྗོད་སྐབས་སི་རུ་དང་ཆེ་ཞབས་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་མཚམས་ཁ་གསལ་ཞིག་གྱིས།
- ༢ དངོས་སོ་བདག་གཞན་གྱི་གོ་དོན་ཐད་སི་རུ་དང་ཆེ་ཞབས་སོ་སོའི་བཞེད་པ་བཀོད་དེ་དབྱེད་བ་གྱིས།
- ༣ རྟོན་དབྱེ་གཉིས་པ་བཞི་པ་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཁྱད་བར་དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་ཏེ་གྱིས།
- ༤ དཔེ་རྒྱན་དང་གསུགས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་མི་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་བར་དཔེར་བརྗོད་བཅས་གྱིས།
- ༥ ཡོན་ཏན་དང་རྒྱན་གཉིས་ཁྱད་བར་ཡོད་དམ་མེད། དབྱེད་བརྗོད་སྐབས་ལྟ་ཞིག་གྱིས།

6 ལྷོ་བ་ཚན་ནང་ཡོད་པའི་སྣེ་འགྲེལ་གསུམ་གྱི་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་གཙོ་བོ་གང་དག་ཡོད་དམ།

7 སྣེ་དག་ལ་སློབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐད་ལ་དབྱུང་བཟོན་ཁ་གསལ་ཞིག་བྲིས།

གཤམ་གསལ་གསལ་དྲི་བ་བརྒྱུ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ 5 རེ་ཡོད། 10x2= 20 Marks

1 སྐར་བསྐྱའི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བཟོན་གསུམ་བྲིས།

2 རྣམ་དབྱེ་བདུན་བ་དང་ཆེ་སྐབས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བཟོན་རེ་རེ་བྲིས།

3 སྐྱ་དང་དོན་གྱི་འཇུག་པའི་གོ་དོན་བྲིས།

4 རྣམ་དབྱེ་གསུམ་བྱུག་གི་དོན་དང་དཔེར་བཟོན་གཉིས་རེ་བྲིས།

5 འབྲེད་སྐྱེད་ཀྱི་གོ་དོན་དཔེར་བཟོན་གཉིས་བྲིས།

6 གམ་སོགས་དྲི་བ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བཟོན་གསུམ་བྲིས།

7 ཀྱང་སོགས་མི་མཐུན་བར་འཇུག་པའི་དཔེར་བཟོན་བྲིས།

8 བདག་སྐྱའི་དཔེར་བཟོན་གསུམ་བྲིས།

9 དགག་སྐྱའི་དཔེར་བཟོན་གསུམ་བྲིས།

10 དེ་དང་འདི་སྐྱའི་དཔེར་བཟོན་གཉིས་རེ་བྲིས།

PART II NYINGMA PHILOSOPHY (རང་གཞུང་། རྒྱ་གཞུང་།) 50 Marks

གཤམ་གསལ་གསལ་དྲི་བ་ལྔ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ 10 རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

1 བཀའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་སོ་སོའི་ལུགས་ལྟར་བྲིས།

2 དོན་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་ས་མཚམས། རོ་བོ་བཅས་མ་ཞོར་བར་བྲིས།

3 མཚེན་བ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཐབས་འབྲས་གསུམ་ངོས་འཛིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་བཅས་བྲིས།

4 བདེན་གཉིས་ས་སོར་ཞེན་བ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཐལ་རང་གི་ལྷ་བ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དམ་མེད།

༥༽ དབྱུང་མ་ལྷ་རབས་པ་དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་བྱིས་ཏེ། རང་ལུགས་གང་གི་ལུགས་ལྷར་རྗེས་སུ་
འགོ་དང་མི་འགོ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་བྱིས།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་གྱི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་བྱིས། ཅི་བ་རེར་ཨང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

༡༽ མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་ཐལ་རང་གི་གཞུང་ཡིན་གཞན་གྱིས་རང་རྒྱུད་བའི་གཞུང་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་དེ་འཐད་དམ་མི་
འཐད་རྒྱ་མཚན་བྱིས།

༢༽ གཞི་གྲུབ་ན་རང་སྟོང་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ན། ལས་འབྲས་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་ལན་རི་ལྟར་མཛད་དགོས་སམ།

༣༽ རང་རྒྱུད་བའི་ལུགས་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འགལ་བ་མེད་ན། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་ལེགས་ལྷན་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་
དགག་པ་མཛད་པ་རེད་དམ།

ག༽ གཤམ་གསལ་གྱི་བ་ལྷ་ལ་ལན་བྱིས། ཅི་བ་རེར་ཨང་ ༩ རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

༡༽ མདོན་སྤུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྱིས།

༢༽ རྗེས་དབལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྱིས།

༣༽ དབྱུང་མ་རྒྱན་དེ་ཐལ་རང་གི་རྒྱན་དུ་འགོ་རྒྱལ་བྱིས།

༤༽ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཅས་བྱིས།

༥༽ བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱིས།

PART III BUDDHIST RELIGIOUS HISTORY (རྒྱལ་རབས།) 50 Marks

ག༽ གཤམ་གསལ་གྱི་བ་ལྷ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་བྱིས། ཅི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

༡༽ བོད་དུ་བི་མ་ལས་མན་ངག་སྤྱིང་ཉིག་དང་། བེ་རོས་སེམས་ཕྱོགས་དར་མཛད་རྒྱལ་བྱིས།

༢༽ བར་དང་རྗོ་རྗེ་ཐེག་བའི་བསྟན་པ་གཞུགས་ལ་བབས་རྒྱལ་གོ་བདེ་སྤྱིང་བཙུས་བྱིས།

༣༽ ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷུག་རྗེས་རྣམ་ཐར་སྤྱིང་བཙུས་ཤིག་བྱིས།

༤༽ ལྷས་ལུལ་འབྲས་མོ་གཤོངས་གནས་སྤོ་ཐོག་མར་ལྷུས་རྒྱལ་བྱིས།

༤༽ ཚོས་རྒྱལ་མངའ་བདག་སེམས་དབང་ཚེན་པོ་སྤྱན་ཚོགས་རིག་འཛིན་གྱི་གདུང་རབས་གང་ལས་མཆེད་ཚུལ་
གིས།

༧༽ གཤམ་གསལ་གྱི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་གིས། གྱི་བ་རེར་ཨང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

༡༽ འཇམ་དབལ་ཅ་རྒྱུད་བོད་འགྲུར་དང་ལེགས་སྦྱར་མ་དཔེ་གཉིས་ཀར། ལྷ་ལྷན་ལུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། གངས་ཅན་
རི་ཡི་ནང་གནས་པའི། ཞེས་སོགས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལུང་བསྟན་བར་གྲགས་པའི་ལུང་ཚིག་གི་གོ་དོན་སྟོར་ལ་
དགོ་ཚོས་སོགས་མཁས་བ་མང་པོས་དབྱུང་ཚོམ་མང་པོ་སྟེལ་ཡོད་པའི་བརྗོད་དོན་སྟོར་གིས།

༢༽ ཏ་ར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཚོས་འབྲུང་སོགས་བོད་ཀྱི་ཚོས་འབྲུང་དེབ་ཐེར་ཁག་ཏུ་བཀའ་བསྟུ་རིམ་བ་གསུམ་རི་ལྟར་
མཛད་ཚུལ་དང། འཕགས་བ་གནས་བཟུན་སྟེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་མཛད་ཚུལ་བཤད་བ་གཉིས་ལ་མི་འབྲ་
བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་དང། ཡོད་ན། མི་འབྲ་བའི་ཚུལ་གིས།

༣༽ ལྷ་དབང་གལུལ་རྒྱལ་སོགས་ཚོས་འབྲུང་ཁག་ཏུ། ཁྱི་རལ་གྱི་སྤྱུ་དུས་སུ། ཡབ་མེས་ཀྱི་དུས་སུ་བསྐྱར་བའི་
གསུང་རབ་ཐལ་ཆེར་སྐྱད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ། ཞེས་གསུངས། འདིར་སྐྱད་གསར་བཅད་ཀྱི་གོ་
དོན་བདེ་རྒྱུད་གོ་དཀའ་བའི་རིགས་རྣམས་བདེ་གསར་གོ་བདེ་བར་བརྗེས་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གོ་དོན་
གཞན་ཡོད་དམ། གལ་ཏེ་དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་ཡབ་དང་མེས་པོ་སྟེ། མི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་ཆད་མིང་ཚིག་
རྣམས་ལྷས་ཁྱི་རལ་སྐབས་བདེ་རྒྱུད་གོ་དཀའ་བ་རི་ལྟར་ཆགས་བ་སྟེན་དམ། དེའི་སྟོར་ཁྱེད་རང་གི་བསམ་ཚུལ་
གིས།

༧༽ གཤམ་གསལ་གྱི་བ་ལྷ་ལ་ལན་གིས། གྱི་བ་རེར་ཨང་ ༢ རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

༡༽ ལྷ་འབྲུང་རང་རྒྱུད་ནང་རྒྱུད་སྟེ་གསུམ་གྱི་དོས་འཛིན་གིས།

༢༽ བང་པའི་དགོ་འདུན་སྟེ་བ་བཙོ་བརྒྱུད་གྱེས་འགོ་དུས་ནམ་ནས་ཚུགས་བ་ཡིན་ནམ།

༣༽ འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་གཙུག་ལོན་རྣལ་འབྱོར་མཆེད་བཞིའི་མཚན་དང་ཕོ་ཚིགས་གིས།

༤༽ ལྷས་ལུལ་འབྲས་མོ་ལྗོངས་སུ་གནས་སྟོན་གྱེད་པའི་མི་སྟེ་ཚོགས་མའི་རིགས་དུས་སོགས་གང་ཡིན་སྟོར་གིས།

༥༽ འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་རབས་དྲུང་ཤེལ་མེ་ལོང་སྟེས་མཛད་པ་དང་གིས་པའི་ཕོ་ཚིགས་གྱི་